

שיחות הר"ן – אות מז

1) שיחות הר"ן – אות מז

צריך לזה זכיה גדולה שיזכה ליישב עצמו שעה אחת ביום ושיהיה לו חרטה על מה שצריכין להתחרט, כי לאו כל אחד זוכה ליישב הדעת איזה שעה ביום, **כי היום הולך וחולף ועובר אצלו ואין לו פנאי ליישב עצמו אפילו פעם אחת כל ימי חייו**. על כן צריכין להתגבר לראות לייחד לו פנאי ליישב עצמו היטב על כל מעשיו אשר הוא עושה בעולם אם כך הוא ראוי לו לבלות ימיו במעשים כאלו.

ומחמת שאין האדם מיישב עצמו ואין לו דעת, ואפילו אם יש לו לפעמים איזה ישוב הדעת, אין הדעת המיושב מאריך זמן אצלו ותכף ומיד חולף ועובר הדעת ממנו, וגם אותו המעט הדעת שיש לו אינו חזק ותקיף אצלו, מחמת זה אין מבינים שטות העולם הזה. אבל אם היה להאדם שכל מיושב חזק ותקיף היה מבין שהכל שטות והבל, בפרט התאוה שיש לכמה בני אדם להיות מפורסם ולהנהיג העולם ולנסוע על המדינה, הכל הבל ורעות רוח והוא שטות גדול באמת, כי באמת אין זה שום תענוג ונחת רוח אפילו בעולם הזה כי הוא מלא יסורים ובזיונות. גם כבר הוכיח את אחד מאנשים כאלו שהתאוה להיות מפורסם ואמר לו: הלא לא תוכל אפילו לברך ברכת המזון באמת, כי תצטרך בכל מעשיך לכוון שיתקבלו מעשיך בעיני בני אדם, ולא תוכל לעשות שום עבודה קלה לשם שמים:

2) חשבה לטובה – פרשת בראשית (ר' חנוך העניך הכהן מאלכסנדר זי"ע) [1798-1870]

אלקים את השמים והארץ, אז אחר כך הארץ אצלו תהו ובהו.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. אם בראשית, בתחילת היום בבוקר, הולך האדם וחושב כי ברא

3) בראשית (לך לך) – פרק טו, פסוק ו

וְהָאָמֹן בְּדַ' וַיִּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה.

4) The Story of Rebbetzin Henny Machlis (for young readers) pg 84 –

student left. As he walked out the door, the Machlises' seven-year-old son Moshe asked him, "Why do you have that dumb thing in your nose?"

The student answered back with a question, "Why do you have that dumb thing on your head?" pointing to the young boy's yarmulke.

Moshe answered: "Because I always have to know that there's Someone above me and better than me. Now why do you have that dumb thing in your nose?"

The student went back to his dorm room and wrote in his diary: "Just imagine—that little kid knows why he's wearing a yarmulke, but I have no idea why I'm wearing a nose ring."

5) דרך עץ חיים – (ר' משה חיים לוצאטו ה"רמח"ל זצ"ל)

ולחיות שהקדוש ברוך הוא רצה שהאדם יהיה בעל יצר, שיוכל להיות מנוצח או נוצח בשיקול אחד, לכן שם בהם הידיעה, אך סגורה כגחלת, ושתוכל להתפשט כשלהבת, והבחירה ביד האדם... הלא האדם רוב שנות ימיו עומד לחשוב חשבונות עסקיו, עסקי חיי שעה, ולמה לא ישים אל לבבו אפילו שעה אחת גם לזאת לחשוב מחשבת ממש מה הוא, ולמה בא לעולם, או מה מבקש ממנו מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ומה יהיה סוף כל עניניו? זאת היא התרופה היותר גדולה וחזקה שתוכל להמציא נגד היצר, והיא קלה, ופעולתה גדולה, ופריה רב, שיעמוד האדם בכל יום לפחות שעה אחת פנוי משאר כל המחשבות לחשוב רק על הענין הזה שאמרתיו...

6) רבינו בחיי – פרשת מסעי (פרק לה, פסוק יא)

ונס שמה רוצח מכה נפש בשגגה. אבל אינו חייב מיתה כיון שלא הרגו במזיד. והדין הזה יורה "שהלב" עקר האדם, ועקר כל המצוות וכל העבירות, ועל כן הוא נענש בגלות ולא במיתה לפי שלא היה לבו בהסכמת הרציחה, ואין חיוב העונש במיתה עד שיהיו הגוף והלב משותפין באותה רציחה: הגוף בתנועתו, והלב בכונתו, וכיון שלא הסכימו שניהם בכך גולה ואינו נהרג. וכן לענין המצוות הכל תלוי בלב, שאם עשה מצוה ולא נתכוין בה בלבו לעשותה לשם שמים אין לו שכר מזה, שיצטרך האדם שיתכוין במצוות לעשותה לשם שמים, וכן אמר דוד ע"ה: (תהלים קיט, מח) "וַיִּשָּׂא כַפֵּי אֶל מִצּוֹתַיִךְ אֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי", ונשיאות כפיים הוא הכונה, כענין שכתוב: (איכה ג, מא) "נִשָּׂא לְבַבְנוּ אֶל כָּפָיִם."

7) דברי שמואל – פרשת בא (ר' שמואל מסלוניס זי"ע) [1850-1916]

<p>עיקר התגברות היצר, לא להניח לאדם שיהא לו מעט ישוה"ד, ואפי' בטרדא דמצוה הלא אם אינו בישוה"ד עדיין רחוק הוא מהשי"ת. ובוה י"ל מה שאמר פרעה (שמות ה, יז) "נרפים אתם גרפים וגו'", כלומר ע"י זה שאתם נרפים מעבודת מצרים יש לכם פנאי לשוב הדעת וע"כ אתם אומרים נלכה נזבחה לה"א, מכח זה לבכם בוער לעבודת ה'. והעצה של היצה"ר היא תכבד העבודה על האנשים וגו', שלא יהיה להם פנאי והיו טרודים תמיד.</p>	<p>ויאמר משה בנערינו ובזקנינו נלך. ר"ל כי בעבודת ה' יש בחי' ימי הנעורים, דהיינו מדת הזריזות שהוא עיקר גדול בעבודתו ית', אלא שאז החסרון כי מרוב טרדות אין לו לאדם ישוב הדעת כדבעי, ויש בחי' זקנינו, שאז אמנם אין לו עוד את מדת הזריזות, אבל יש בו מדת ישוב הדעת. וענין זה של ישוה"ד הוא עיקר העבודה, כמו שאמר מרן הר"מ מקוברין ז"ל כשאחד א"ל יזכני השי"ת לכהפ"ת בישוב הדעת, העיר לו מה אתה אומר לכהפ"ת ישוה"ד, הרי זהו הכל. ובוה</p>
---	---

8) בני יששכר - מאמרי חודש מרחשון, מאמר א [מהות החודש] (ר' צבי אלימלך מדינוב זי"ע)
 (ב) בספר יצירה [פ"ה] המליך אות נ' בריח וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בו עקרב בעולם ומרחשון בשנה ודקין בנפש זכר ונקבה...

9) מסכת סנהדרין דף צז.

ג' באין בהיסח הדעת, אלו הן: משיח, מציאה, ועקרב. [רש"י - נושך האדם פתאום]

10) A Malach in Our Midst: HaRav Mosheh Twersky (pg 72-73) -

Another time, there was a bachur who felt like testing the extent of Rav Twersky's knowledge. He asked a question from a certain mesechta. After Rav Twersky satisfactory answered the query, this bachur proceeded to ask a question on a totally unrelated topic of a different mesechta. Once again, the answer flowed from Rav Twersky with the utmost ease. By the time this bachur had asked from a third mesechta, Rav Twersky caught on to what he was doing, and reminded The bachur about the halacha of not asking a rebbi questions that are not pertinent to the mesechta currently under study. Then – in his classic self-effacing manner – he added: "the Gemara says that the reason for this halacha is that we are concerned that the rebbi may answer incorrectly and become embarrassed. By dint of his total immersion in the mesechta he is currently studying and teaching, he may forget apart of the detail regarding a question posed on something in a different mesechta. So how is it that nowadays we answer questions from many different masechtos? Apparently, it means that we must be holding nowhere."